

“МАКУЛДАШЫЛДЫ”

КР Билим берүү жана илим министрлиги, кесиптик билим берүү башчылыгы, башкаруучунун м.а.
Абылкасымов Т.С.

“ ” 2019-ж.

“БЕКТЕМИН”

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин биринчи проректору
Кулмырзаев А. А.

“ ” 2019-ж.

**2019-2020-окуу жылында
Кыргыз-Түрк “Манас” университетине
КАБЫЛ АЛУУ ЭРЕЖЕЛЕРИ**

1. Жалпы негиздер

1.1. Бул эрежелер билим берүү жаатында Кыргыз Республикасынын “Билим берүү жөнүндө” мыйзамына жана Кыргыз Республикасынын башка ченемдик-укуктук актыларына ылайык иштелип чыккан жана жалпы республикалык тестирлөөнүн жыйынтыгы боюнча Кыргыз-Түрк “Манас” университетине абитуриенттерди кабыл алууну регламенттейт.

1.2. Мамлекеттик билим берүү грантын алуу конкурсунда жалпы орто билимге (орто кесиптик билим) ээ жана жалпы республикалык тестирлөөнүн жыйынтыгы боюнча КР Билим берүү жана илим министрлиги аныктаган босого упайдан төмөн упай албаган сертификат ээлери катыша алышат.

1.3. Абитуриент Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Уставы, анын билим берүү ишмердигине алган лицензиялары, мамлекеттик жана башка аттестациядан (аккредитациядан) өткөндүгү тууралуу сертификаттары, Кыргыз-Түрк “Манас” университетине кабыл алуу эрежелери, ошондой эле кирүү сынактарынын программалары ж.б. кабыл алууга тийиштүү маалыматтар менен таанышууга укуктуу.

1.4. Мамлекеттик билим берүү грантына талапкер абитуриенттерди кабыл алуунун планы, тартиби жана шарттары Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн 2006-жылдын 2-июнундагы №404 “Абитуриенттерди жалпы республикалык тестирлөөдөн өткөрүүнү жана мамлекеттик билим берүү гранттарын конкурстук бөлүштүрүүнү жөнгө салган жобону бекитүү жөнүндө” токтому менен бекитилген “Кыргыз Республикасынын жогорку окуу жайларында студенттерге билим берүү үчүн мамлекеттик билим берүү гранттары жөнүндө жобосунун” жана Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн 2011-жылдын 27-майындагы № 256 токтому менен бекитилген “Кыргыз Республикасынын жогорку окуу жайларына жалпы республикалык тестирлөөнүн жыйынтыгы боюнча абитуриенттерди тандоо жана кабыл алуу тартиби жөнүндө жобонун” негизинде жүргүзүлөт.

1.5. Кыргыз-Түрк “Манас” университетинде билим берүү кыргыз жана түрк тилдеринде жүргүзүлөт. Бул тилдерди билбеген студенттер негизги программаны окуудан мурда 1 жыл тил үйрөнүү программасынан (даярдык курсту) окушат.

1.6. Кыргыз-Түрк “Манас” университетине өтүүнүн негизги критерийлери төмөндөгүдөй:

- билим деңгээли жана абитуриенттердин жөндөмдүүлүктөрү;
- жалпы республикалык тестирлөөнүн жыйынтыгы.

2. Жогорку окуу жайдын гранттык комиссиясы

2.1. Гранттык комиссия мамлекеттик билим берүү гранттарына ээ болгон абитуриенттердин ичинен тандоо жана кабыл алуу үчүн түзүлөт. Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн 2006-жылдын 2-июнундагы № 404 “Абитуриенттерди жалпы республикалык тестирилөөдөн өткөрүүнү жана мамлекеттик билим берүү гранттарын конкурстук бөлүштүрүүнү жөнгө салган жобону бекитүү жөнүндө” токтому менен бекитилген “Кыргыз Республикасынын жогорку окуу жайларында студенттердин билим алуусу үчүн мамлекеттик билим берүү гранттары жөнүндө жобонун” негизинде гранттык комиссиянын курамы жана ыйгарым укуктары аныкталат.

2.2. Гранттык комиссиянын негизги милдети – Кыргыз Республикасынын Конституциясында, “Билим берүү жөнүндө” мыйзамда белгиленген ачык-айкындуулукту, иштин объективдүүлүгүн жана жарандардын укуктарын сактоону, ошондой эле кабыл алуунун бардык жол-жоболорунун ачыктыгын камсыз кылуу болуп саналат.

2.3. Гранттык комиссиянын төрагасы/төрайымынын милдеттери – кабыл алуу планын аткаруу, лицензиялык түрдө бөлүнүп берилген квотаны сактоо, жогорку окуу жайга кабыл алуу боюнча талаптарга, мыйзамдык актыларга, укуктук-ченемдик документтерге ылайык иш жүргүзүү, кабыл алуу жана апелляция комиссиясынын милдеттерин аныктоо, иш алып баруу тартибин бекитүү, кабыл алуу жана апелляция комиссиясынын иш графигин бекитүү.

2.4. Гранттык комиссиянын курамына Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин ректору же биринчи проректору, проректорлордун бирөөнөн төрага/төрайым, төрага/төрайымдын орун басары, жооптуу катчы, жооптуу катчынын орун басарлары, жалпы республикалык тестирилөө боюнча гранттык орун бөлүнгөн структуралык академиялык бөлүмдөрдөн бирден тажрыйбалуу профессор же доценттер кирет.

2.5. Гранттык комиссиянын жооптуу катчысы гранттык комиссиянын иш алып баруусуна жооп берет. Гранттык комиссиянын жооптуу катчысы министрликтин макулдугу менен университеттин жетекчилиги тарабынан дайындалат.

3. Документтерди кабыл алуу

3.1. Кыргыз-Түрк «Манас» университетине кабыл алуу жарандын өзүнүн арыз жазуусу аркылуу жүргүзүлөт. Жогорку окуу жайга документтерди тапшыруу учурунда абитуриент инсандыгын жана жарандыгын күбөлөндүргөн документтерин көрсөтүшү керек. Арызга мамлекеттик үлгүдөгү орто мектепти/атайын кесиптик окуу жайын бүтүргөндүгү жөнүндө документ жана керектүү санда сүрөт тиркелет. Эгерде абитуриент кабыл алуунун эрежелеринде көрсөтүлгөн жеңилдиктерди талап кылса, кошумча документтер керектелет.

3.2. Кыргыз-Түрк «Манас» университетине мамлекеттик билим берүү гранты менен конкурска катышуу үчүн абитуриент Билим берүү жана илим министрлиги тарабынан аныкталган босого упайдан төмөн болбогон жалпы республикалык тестирилөөнүн жыйынтыгы боюнча берилген (учурдагы) сертификатын көрсөтүшү керек.

3.3. Гранттык (бюджеттик) орундарга тандоо жана кабыл алуу 2 тур менен өтөт:

1-тур - 8-13 июль;

2-тур - 15-20 июль;

3-тур зарыл болгон учурда КРнын Билим берүү жана илим министрлигинин уруксаты менен 22-27-июль аралыгында өткөрүлөт.

3.4. **Кыргыз-Түрк «Манас» университетинде жалпы республикалык тестирлөө сертификатынын талондорун колдонуу тартиби.** Жалпы республикалык тестирлөө сертификатына ээ болгон ар бир абитуриент, ар бир турда бирден талонду гранттык орунга тапшыруу мүмкүнчүлүгүнө ээ.

3.5. **Гранттык орундарга конкурс менен кабыл алууда предметтик тесттерди эске алуу.** Гранттык орундарга конкурс менен кабыл алууда (медициналык тармакты кошпогондо) предметтик тестти болбогондор да конкурска катыша алышат. Бирок негизги тестинде алган баллы, босого балл менен тең же андан жогору болушу шарт. Мындай учурда абитуриенттерди конкурс менен кабыл алууда, тең баа алган жагдай жаралса, предметтик тест жыйынтыгы бар болгон абитуриенттерге артыкчылык берилет. Калган бош орундар негизги тесттин жыйынтыгы боюнча тапшырган абитуриенттерге сунуш кылынат.

4. Кабыл алуу

4.1. Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин студенттеринин катарына абитуриенттер билими жөнүндөгү документинин түп нускасы (оригинал) жана жалпы республикалык тестирлөөнүн жыйынтыгы боюнча алган упайын көрсөткөн сертификатынын түп нускасы болгондо гана кабыл алынат.

4.2. Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин студенттеринин катарына жалпы республикалык тестирлөөнүн жыйынтыгы боюнча абитуриенттерди кабыл алуу Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн 2006-жылдын 2-июнундагы № 404 “Абитуриенттерди жалпы республикалык тестирлөөдөн өткөрүүнү жана мамлекеттик билим берүү гранттарын конкурстук бөлүштүрүүнү жөнгө салган жобону бекитүү жөнүндө” токтому менен бекитилген “Кыргыз Республикасынын жогорку окуу жайларында студенттерди окутуу үчүн мамлекеттик билим берүү гранттары жөнүндө жобонун” жана Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн 2011-жылдын 27-майындагы № 256 токтому менен бекитилген “Кыргыз Республикасынын жогорку окуу жайларына жалпы республикалык тестирлөөнүн жыйынтыгы боюнча абитуриенттерди тандоо жана кабыл алуу тартиби жөнүндө жобонун” негизинде жүргүзүлөт.

4.3. Кыргыз-Түрк «Манас» университетине кабыл алууга сунушталган абитуриент 3 күндүн ичинде Кыргыз-Түрк «Манас» университетинде окуй тургандыгын билдирип, кабыл алуу комиссиясына төмөндө көрсөтүлгөн документтерди бериши керек:

- *паспорт же туулгандыгы тууралуу күбөлүк;*
- *жалпы республикалык тестирлөөнүн сертификатынын түп нускасы (оригиналы);*
- *орто мектепти бүтүргөндүгү жөнүндө аттестаттын түп нускасы (оригиналы);*
- *аскердик билетти же каттоо (приписной) күбөлүгү;*
- *б сүрөт (3x4 өлчөмүндө).*

4.4. Кыргыз-Түрк «Манас» университетине тандоо жана кабыл алуу график менен бекитилген мөөнөттүн негизинде 2 тур менен өткөрүлөт. Ар бир тур 6 күндөн турат,

алардын 2,5 күнү абитуриенттерди каттоого, ташталган талондорду жыйноого кетет. Тандоо жана кабыл алуу бардык турларда **бирдей**.

4.5. Үчүнчү турдагы тандоо жана кабыл алуу жогорку окуу жайлардын суроо-талаптары жана министрликтин уруксаты менен 2-турдан кийинки талап кылынбаган гранты бар болсо өткөрүлөт.

4.6. Предметтик тестирилөөгө талап кылынган багыт боюнча конкурстук кабыл алууга (КРнын 2019-жылдын 4-июндагы № 684/1 буйругу) негизги жана предметтик тестирилөөдөн алган упайы өтмө (босого) упайдан жогору болгондор алынат.

4.7. Жеңилдиктер боюнча:

- *I, II топтогу майып;*
- *согуштун катышуучулары жана согуштан майып болгондор менен бирдей укук (жеңилдик) жана мүмкүнчүлүктөргө ээ болгондор;*
- *бала кезинен бери майып, тубаса майып;*
- *жетим балдар жана ата-энеси тарабынан кароосуз калган балдар;*
- *запастагы аскер кызматкерлери (запастагы капитан, командир, солдаттар);*
- *2002-ж. 17-18-марттагы Аксы окуяларында курман болгондордун балдары;*
- *2010-ж. апрель-июнь окуяларында курман болгондордун балдары;*
- *“Кайрылман” статусун алгандар.*

Университетке бул категориядагы абитуриенттер конкурстук негизде гранттык орундарга бөлүнгөн квотага жараша кабыл алынышат. Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин гранттык комиссиясы абитуриенттердин жеке арыздарынын негизинде даярдоо жана адистик багыттары боюнча конкурстук түрдө квоталарды бөлүштүрөт. Жогорудагы көрсөтүлгөн категорияларга бөлүнгөн квоталар толбой калган учурда тандоо жана кабыл алуунун 3-турунда абитуриенттердин арасында жалпы шарттарда бөлүштүрүлүшү мүмкүн.

4.7.1. Мөөнөттүү аскердик кызмат өтөгөн абитуриенттерди кабыл алуудагы өзгөчөлүктөр. “Аскер кызматындагылардын статусу жөнүндөгү” мыйзамга ылайык, мөөнөттүү аскердик кызмат өтөгөндөргө окуу жайга кабыл алууда артыкчылык берилет. Мөөнөттүү кызмат өтөгөндөр аскердик кызматтарын өтөөрдөн мурун жалпы республикалык тестирилөөгө катышкан болсо, анын жыйынтыгы үч жылга чейин жарамдуу болуп эсептелет. Бул жагдайдагы абитуриенттерге кээ бир учурда артыкчылык берилет (мисалы, бирдей балл алган учурда). Бул жагдайдагы абитуриенттер аскердик кызмат өтөөрдөн мурун алган жалпы республикалык сертификатын пайдаланууда өзү каалаган турда өзү каалаган факультеттин оозу бекитилген яшигине салуу менен конкурска катыша алат. Керектүү документ катары, мөөнөттүү аскердик кызматын өтөгөндүгү тууралуу аскердик билетин көрсөтүүсү жетиштүү. Быйылкы 2019-жылкы республикалык тестирилөө боюнча конкурста аталган категориядагы абитуриенттер 2018- же 2017-жылкы сертификаттарын колдоно алышат.

4.8. Окуу жайдын грант комиссиясы КР Билим берүү жана илим министрлигине гранттык кабыл алуунун жыйынтык отчетун 15-сентябрга чейин тапшырат.